

Naročnina v Trstu znesi:

Za celo leto . . . 1 gold. 20 s.
Za pol leta 80 s.
Za 5 mesece 30 s.
(to velja tudi za tržaško okoličje.)

Za druge kraje s pošto:

Za celo leto . . . 1 gold. 60 s.
Za pol leta 80 s.
Za 5 mesece 40 s.
(majhni razloček med tim in med programom izvira iz neke pomote.)

ILIRSKI PRIMORJAN

poduciven, omikaven in kratkocasen list za slovensko ljudstvo.

Hvalo zasluži si vsò, kdor združa koristno sè sládkim (Hor.).

Naročnina naj se uredi pri plačevu, in to v gosp. Kozlerjevi hiši „nella Drogheria Angeli in Piazza delle legna št. 1“ v Trstu (Trieste). Tam se bodo tudi oddajale vse pisma. — Sicer ta list se bo tudi prodajal (vsak natis po 5 soldov) v tobakarnicah nasproti Pošte, blizu „Chiozza“ in „al Ponte della Fabbra“.

Leto 1866.

Pri sv. Ivanu v Vrdélu, 21 prosénca.

Štev. 2.

Štev. 1.º našega lista je izišlo 7 tega meseca, namreč potem, ko se je bilo oglasilo primérno število bravcev. Napravilo in razposlalo se je sprvič le 500 natisov, pozneje smo morali jih napraviti še 200. Z veseljem slišimo, da ga prav radi vsi berejo, kterim je prišel dozdej v roke. —

Tiste gospode, ki so iménovani list že prejeli, pa niso še plačali, prosimo z vso prijaznostjo, naj blagovolijo izročiti ali poslati naročnino zgori oménjenemu gosp. Angeli-u. —

Štev. 3 pride 4 februarja.

AVSTRIJA

V svojem prvem listu smo djali, da nektóre avstrijske dežele, namreč Ogrsko, Hrvaško, Beneško in pa (nékaj časa) tudi Česko (Pémsko) niso pošiljale svojih odbrancev v bivši državni zbor na Dunaj (Beč), in da naš cesar je zatò 20 septembra 1865 dal svoje povelje oznaniti, da ta zbor ima začasno jénjati, dokler se ne za celo Avstrijo vse prav poravná, kakor gré.

Kakò da se bo pa to storilo, ne vémo še dozdej, kér se še nič ni v tej zadevi odločilo. Vse se opira le na to, kar bodo rekli Ogrri. Tedaj od tistih pričakujemo svojo osodo, to je, svojo srečo ali nesrečo. „Kakò in zakaj pa to?“ bo marsikteri naših bravcev poprašal. Da to zvé, bomo dali tukaj kratek pregled zastran tistih reči, ki zadevajo Ogrsko in pa ob enem tudi Hrvaško in tisti pridruženo Slavonijo. —

Ogrri so se bili po svojem prihodu iz jutrovih dežel léta 894 po krist. rojstvu našelili, in si pa napravili do léta 900 državo tam, kjer bivajo še dan današnji — na lépi in rodovitni zemlji. Njihov tadašnji prvi vladar (vojvoda) je bil Almoš. Ta narod si je bil najrajši iskal slave (časti) z vojskovanjem in pridobivanjem drugih, clo tudi prav daljnih dežel; je bil tedaj, kakor se pravi, vojašk ali bojožéljen. Na zadnje mu je pa ostala le tista zemlja, ki smo jo že zgori oménili. Léta 997 do 1039 je bil te dežele vladar Štefan Prvi (I.), ki jo je bil spreménil v kraljestvo. On si je bil veliko zaslugo pridobil zlasti z upéljanjem krstjanske vére med svoje podložnike, ki so do takrat bili še hajdje ali nejevérniki. Zategadel ga je papež po njegovi smrti razglasil za svetnika. To kraljestvo se je bilo léta 1526 pridružilo Avstriji, kakor smo že rekli v prvem št. tega listu. Kot prvi ogrski kralj je bil avstrijski

nadvojvoda Ferdinand. Léta 1772 je bilo pod cesarjem Dragutinom Šestim (VI.) sklénjeno, da tudi ogrsko kraljestvo ima ostati za zmirej nerazločivo zjedinjeno z Avstrijo. Sicer je ono še vedno obdržalo svojo ustavo ali konstitucijo, ki jo je že od nékdaj imelo, ravno kakor tudi ste jo imele njemu pridruženi dvé deželi Hrvaška in s tisto v zvezi stoječa Slavonija, dasiravno druge avstrijske dežele je niso takrat še imele. Kadar nam je bil naš cesar léta 1860 tudi nam dal ustavo veljavno za vso Avstrijo, nékaj bolj kasno pa, namreč po patentu ali odprtem povelju 26 svečana (februarja) 1861 nékoliko predrugáčil, niso bili ž njo zadovoljni („kontenti“) Ogrri. Ravno to je pa uzrok, zakaj da niso hotli ne oni ne Hrvatje kaj vediti o državnem zboru na Dunaju. Čehi so pa mislili, da tisti ne more nič veljavnega za celo Avstrijo skléniti, ako niso tam poslanci vsih avstrijskih dežel. Lombardo-Benečani pa niso (iz posebnih uzrokov) še bili povabljeni v državni zbor.

Takò je tedaj ta stvar, in zdaj moramo čakati, da se poprej Ogrri izustijo, na ktére je že naš cesar v tej zadevi undan imel priméren govor v Pešti, to je, v poglavitnem ogrskem méstu.

Čudno je zarés, da najprej le Ogrri se morajo poménkovati zastran prenarédbe naše Avstrije; pa vendar je tudi tega tréba, da med nami red in mir vlada, ki ga pač vsi želimo.

Sicer ogrski poslanci so se že zbrali v Pešti, da se poménkajo v zgori oménjeni zadevi.

Od kar imamo ustavo, nam naša vlada vsako léto oznanja dohodke („jentrade“) po davkih i. t. d. in pa stroške („speže“) ki jih ima za to, kar je državi tréba. Za to léto znesejo stroški 531,273,881 gold. dohodki pa le 491,134,735 „ in po tem se kaže zmanjkanje ali tako imenovan deficit v znesku od 40,139,146 gold. Pripomočka se bo néki zastran tega iskalo v zmanjšanju dosadanjih državnih stroškov, in pa v jemanju na pòsodo.

Tržaško-méstne in okolične zadeve.

(Deželni zbor.) V seji 5. tega méseca je gosp. Ferd. Dr. Pitteri bral odborni predlog zastran pregnanstva nepoboljšljivih malopridnežev in sploh hudodelni

kov iz njihove domačije v druge dežele. Ta predlog je bil pa zavržen. — Ravno v tisti seji se je izvolil odbor za pretrés vprašovanja zastran tistih posébnih pravic („privilegijev“), ki so jih bili Trstu podélili avstrijski vladarji ob priložnosti njegove radovoljne podvržbe pod avstrijsko vladu léta 1382, tédaj pred 484 léti, ktére so mu pa bile pozneje spet odvzete (kar se pa sploh tiče našega Trsta, ki, se vé, mora ostati vedno *le avstrijski* po želji vsih pravih in zvéstih Avstrijanov, ravno kakor smo mi *Slovenci*, bomo v tem listu večkrat kaj posébnih reči pisali tudi zastran njega pod naslovom: „Nekaj o našem Trstu“).

Iz Vrdéle, 15 prosénca. V pričo neštevilne množice imetnitne gospóde in še drugih gledavcev so naš visokočastiti in milostljivi škof gospod Jernej Legat blagoslovili („požegnali“) novo veliko tukajšnje pivarnico („birarijo“) pod gojzdičem ali bošketom. Kakor druge uredništva tržaških časopisov je prejelo tudi uredništvo „Ilirskega Primorjana“ povabilo k oménjeni rés znameniti slovesnosti. — Zrasla je pa ta tovarna („fabrika“) takò hitro, bi djal, skorej kakor goba v gojzdu. Denar premore pač vendar kaj! — Se govori, da bodo tudi na drobno prodajali pivo („biro“), in to néki clo po — 24 soldov bokal. Tudi prav! — Dobíček vtegne biti velik za mésto in za Vrdélo, če bo le — pivo prav dobro. Po tem takem se ne bo več denar pošiljal iz Trsta na druge kraje za pivo, kakor dozdej, ampak bo ostajal domà, in bo marsikteremu pomagal, — Takò je prav!

* Te dni bo v deželnem zboru pretrés vprašanja zastran prenarédbe postave (statuta) za tukajšnji deželni zbor. Vlada bo néki predlagala, naj v prihodnost tržaška okolica voli 14, ne pa kakor zdaj, le žest poslancev. Po tem bi Slovenci tukajšnje okolice vtegnili doseči saj nekaj tega, kar so lani na Dunaju cesarju predlagali. Bog daj!

* **(Dober odgovor.)** — Undan je po dokončani seji deželnega zbora v Trstu nék gospod poslanec italijanskega národa ob posébní priložnosti djal, da kmétje tržaške okolice še trt obrezati in povezati ne uméjo. Hitro na to se pa en poslanec oménjene okolice oglasi, rekoč: „Gospod! od ktéríh trt pijeste vi vino, morde od tistih, ki jih *vi* režeste in vežeste, ali pa od tistih, ki jih *mi* kmetje režemo in vežemo?“ — Gospod ostane pri tem osupnjen, in — vmolkne.

(Národne šege. — Naša národna straža ali naš bataljon.) Vsakemu človeku, če ni bedast (neumen), se zdi pač kaj znamenitega, ako se mu kdaj dogodi, da zagléda ljudi, ki se nosijo po svoji posébní narodni šegi, ki pa imajo tudi še kakih drugih, le njim lástnih navad, postavim, posébnih plésov, drugim narodom morda nepoznaníh i. t. d. Namreč marsikteri narod se tudi po tem, kakor po svojem posebnem jeziku razlikuje („distinguirá“?) od drugih narodov. Kdo pač ne gléda tukaj v Trstu z néko pazljivo-

stjo, z občudovanjem in z radovoljstvom kakega mimo hodečega Črnogorca, Srba, Ogra, Araba in še drugih tujcev v njihovi narodni obleki, ki se v tem méstu shajajo, takò rekoč, iz vsih krajev naše zemlje.

Rés kaj posébnega in znamenitega je pa še dan današnji tudi narodna obléka možkih in ženskih tukajšnje tržaške okolice, čeravno po nesreči ni viditi več take, kakor je je bilo viditi nékdaj, postavim, še pred kakimi 30 leti! Vsak tujec, ki pride v naš Trst, jih gléda z enako pazljivostjo, z enakim občudovanjem, in z enakim radovoljstvom, zlasti, se vé, kadar je njihova obléka lepò napravljena, čista in čédna. Naj le Hrvat pravi (če je le tò rés!): „Lipi su ljudi, pa opravica (oblačilo) jih pači.“ Ako bi pa on tudi prav védel, kaj da je národnost, ne bi takò govoril.

Poglavitna stvar pa, ki jo tujci v Trstu z dopadljivostjo občudujejo, je, takò rekoč, dika (čast) in biser („perla“) tržaškega mésta in njegove okolice, to je — „naš bataljon, naša narodna straža“ v svoji narodni lepò in redno napravljene obleki, v orožji in sè svojo prav lépo godbo (muziko ali bando): „Jez vidim raji to národno stražo“, je že marsikteri tujec djal, nego (kakor) ktére si bodi druge vojake; saj pač tistih vidim povsod, kaj tacega pa nikjer.“

Kar je pa v tej zádevi še bolj važnega in posébnega, je to, da sploh vsi tukajšnji Slovenci so pridni delavci in se zelo trudijo, da si kaj pridobivajo. Med njimi je dobrih poljedelcev, vrtlanov, zidarjev, kamnotéscév (štancarjev) i. t. d. Vidimo, pravim, kakò da se pač oni, s pičlo in prav borno hrano zadovoljni, poléti ob največi vročini mučijo clo po 13 ur na dan, po zimi pa v velikem mrazu in v razsajajoči burji, čeravno sploh prav na lahko in slabo oblečeni. In vendar pri vsem tem so mlajši *ob enem* tudi brhki, kréпки in čvrsti, dobro izučeni soldatje (stražarji*), pripravi bojevati se junaško in neoplašljivo za svojo domovino, kadarkoli bi tega bilo tréba. Ti naučljivi mladini so pa nedélje in prazniki zadostni, da se izvajejo v orožji, kakor gré. Pa kakih stroškov néki prizadéva vse to državi? — Nobenih! —

Ponosna („štimana“) bodi národna straža tržaške okolice! Vse te hvali in občuduje. — Slovenci tržaške okolice! držite se zvésto, če je le mogoče, svoje národne šege, tudi kar zadéva vašo nošnjo. Ne sramujte se tega. Ne ménjajte tedaj svoje obleke za kako drugo morebit slabšo in pa tudi dražjo, v kateri vidimo od nekaj lét sem marsikterega, zlasti v bolj bližnji okolici, in pa fantiče. Saj vas pač vsak rajši vidi v vaši narodni obleki nego (kakor) v toji. Kakor smo slišali pred nékimi dnevi, je en tukajšenj kmet, ki ima takò imenovano mandrijarsko obléko, svoji ženi djal, da mu je želja nositi se kakor meščani: „Nečem tega! tisto se ne *šika*, in se ne *šika*, ti povém. Jest po mandrijarsko, ti pej z dolgimi *brejšami* po laško! kaj nam morejo lidjé prtem reč? De smo pu meš pu teó!“ mu pametna žena odgovori. — Slovenci tržaške okolice! držite se pa tudi zvésto svojega lepega in gladkega jezika, in ne mejšajte ga s tujimi besédami, ki unega le pačijo!

*) Nekteri nosijo brke (mustafe). Prav je to! naj jih pa tudi vsi nosijo; saj se spodobi, in takò je še lepše viditi te junake.

Kaj je drugod važnega?

Zdi se marsikteremu, ko da je sadanji francozki cesar Napoleon Tretji (III.) takò mogočen in zapovedaven, da se ga po nekakem, bi djal, skoraj vse druge države bojè. Zatorej povsod čakajo z néko nepotrpežljivostjo vsaklétno oznanilo po telegrafu, kaj da je govoril, ko ga namreč imenitne osebe („pršone“), postavim, poslanci drugih držav, v Parizu, to je v poglavitem francozkem méstu, po stari navadi obiskujejo in mu srečno novo leto voščijo. Létos je néki djal, da bo — mir, to je, da ne bo vojskovanja, ki so se ga marsikteri med pretečenim letom nékaj bali, čeravno se ne vé prav, zakaj? — Hvala Bogu!

Med časom od izhoda števila prvega našega lista do zdaj smo zvedeli, da se je na Španjskem izcimila puntarija ali povstanje (rebeljon) vojaštva ali soldatov pod generalom Prim-om zoper vlado (regirengo). Namén te puntarije je néki to, da se zjedinita dva kraljestva, namreč španjsko in portugalsko pod enem novem vladarjem druge rodovine (Brangance). Pravijo pa, da ni šlo še dozdej po sreči, zatrti to povstanje.

* V krajnskem deželnem zboru se je 9 tega meseca nék poslanec pritožil, da je bil en poséstnik zaprt zatò, kér je od urada (pisarnice) tirjal, naj se mu na njegove, po slovensko pisane vloge („suplike“) tudi v slovenskem jeziku odgovarja (če je pa to ravnanje rés tako bilo, bilo bi čudno in ob enem — nepostavno).

* Na Štajarskem so undan volivci poslali Fajrerju in Löschniggu, svojima poslancema, nezaupnico zatò, kér v deželnem zboru nista govorila po njihovi misli, in pa sicer zoper cesarsko povelje 20 septembra 1865 zastran državnega zbora na Dunaju, rekoč jima naravnost, da oni niso nikakor ž njima zadovoljni („kontenti“).

* Tukajšnji list „Tempo“ zapopada pod štev. 10 nék dopis iz Gorice 7. t. m. žalostno pesem („jeremijado“), jokajoč po nekakem, da se ima namen zatirati pravice ondašnjih Italjanov in pa podpirati Slovence; kér je namreč gosp. poslanec Winkler 3. t. m. svetoval, naj veliki poséstniki (kakor nékteri trdijo, največidel Italjani) volijo v prihodnje le dva namesto šest poslancev, srenje („komuni“) na kmetih pa šteri več ko do zdaj, in kér so tudi drugi poslanci, n. p. gosp. Goriup, Dr. Doliak i. t. d., čeravno nékaj drugači, pravice Slovencev zagovarjali. — Vidi se, da se dopisniku (Italjanu) prav žolč razliva od jeze, zlasti kér so Slovenci zmagali.

* Po sklepu istrijskega zbora v Poreču se ima napraviti v Koprú šola za kmetíjo.

ZMÉS

Pogovor med gospodom Slavoljubom in kmetom Matevžem.

Slavoljub. Kam takò hitro, Matevž?

Matevž. O, so oni . . . ste vi, šjor Slavoljub? — Bon jorno! — A grém hjetro, zakaj jimam v premuri kej opraviti.

Sl. Ali neki prav ne morete reči *dober dan* in *gospod*? zakaj ravno *bon jorno*? in *šjor*?

M. Jest ménim, de je vseglíh. Mi tle pravimo *kaš'nbót dobr dan*, *kaš'nbót dobru jétru*, in *kaš'nbót bon jorno*; ne *badiramo* trko na *šutil*. Ne vém, zakaj bi se moglo od nas kej druž'ga *pretendírat*. Tokù-le je prnas užo. Kaj éejo, no! *Mende šafti* (morda težko) bo kdej kej druž'ga v ti reči.

Sl. Povejte mi, Matevž! ako vi imate dovelj (zadosti) premoženja, obilo denarja, al bote družih prášali kaj na pòsodo?

M. Mislim, de bi b'la naumnost. Ma pej kokù se tu *rajma* s tem, kar sem zdej djau? Kaj je ta *za ana prgliha*?

Sl. In vendar moje vprašanje ni napčno. Jez sem vam že undan rekel, da naš lepi in gladki slovenski jezik je zadosti bogat, namreč da ima zadosti *svojih* beséd, in da zato ne potrebuje drugih, to je, tujih. Zakaj se bote tedaj posluževali, postavim, italjanskih beséd v svojem govorjenji, al jih jemali, tako rekoč, na pòsodo, če jih imate že sami?

M. Ma mi ne vémo tle v tačih rečéh *dištinguirat*, zakaj nesmo jimeli smiram *kranskih šul*, kokar zdej po kašnih krajih okuli Trsta.

Sl. Pa pustimo za zdaj to — Kakò vam se je prikupilo ali, po vašem, dopalo prvo število (číslo) „Ilirskega Primorjana“?

M. Če céste, ta prva *lumara* tega lista mi dopade zadosti, — jenu je po mojem *gušti*. — Pej kej vranca! Najdu sem notr túdi tu, kar *smo* midva včep šrajali zadnji bot. Ma du (kdu — kdo) hudič je povédu tist'mi, ki *publikira* ta list, kokar mi vi déste, de *smo* tabat tokù *diškurírali*? Kaj jima an drúji véd't 'n'ga 'vruga, ne mi zamir'te, kaj za ane *afari* de *smo* jimeli včep? Ma pej sej nas nej *óben* pošlúšau. Kaj mi veste na to reč?

Sl. Potolažite se, Matevž! To sem jez povédal uredniku (pisavcu) tega lista z naménom, da kar vam jez pripovédujem, ima služiti v podnk (podučenje) ne samo vam, ampak tudi še drugim ljudém, ki berejo ta list, ali zvédo po družih, kaj da zapopada.

M. Če je pej tokù, se morem *škužírat*. Tokù nej bo le; je túdi prou!

Sl. Pa kaj se vam zdi ta list? al ima v sebi kaj koristnega in dobrega?

M. Nej slab. Kaj sem jest prou védu prej, *metemo dir*, kaj de je Avstrija, jenu kokù de je *ratala* tokù velika! kokar túdi kaj de je *koštítuč'jon*, jenu kaj za an *núc* de nam ona prnese, in marsíkej. Vidim de „Ilirski Primorjan“ je prou *utele* za nas. Samo škoda, de je v njemi trko *čičjih* ali *hrvaških* beséd, ki jih ne zastopim, dénimo reč, *prosto, država, vlada, naslov, važno, knéz, stroški, razuméti, knjige*, jenu več

držih, jenu vi ste mi vender djali, de ne bo *deficile* za zastopit.

Sl. In vendar so to čisto slovenske besede. Če bi jih zavrgli, bi gotovo (gvišno) morali staviti v rabo namésto njih *le tuje*, to je, al nemške, al italijanske, postavim *gmajn* (prosto), *stato* (država), *regirenga* (vlada) i. t. d. Pa o tem bova še drugikrat govorila. Za danes naj ostane le takò. Samo to pristavim še, da pridno branje vam bo v tej reči, in še v drugih dosti pomagalo. — Z Bogom!

M. Z Bugam! jest morem tudi *jet* po *mojih afarij*

(Iz Notranjskega.) Čestiti gosp. urednik! Prejeli smo 35 natisov Vašega „Ilirskega Primorjana“. Z velikim veseljem ga tokaj vsi berejo, kér je takò pisan, da ga vsak lahko ume (zastopi), ki le kaj brati zna. Ne morem zamolčati dvè prigodbi, kar se tiče tega lista. *Prva* je ta-le: Preteklo nedéljo pride k meni 70 lét star sivček, in se skoraj od veselja joka, da mu je sreča došla brati slovenski list prav v domačem jeziku, namreč takò pisan, da ga dobro razumi (zastopi). „Péljal se bom v Trst; kupiti si hočem tam očali bolje od tistih, ki jih zdaj imam, da ga ložej (lagleje) berem. Ob ti priložnosti bom tudi obiskal gospoda urédnika, in ga objél. Bog mi daj še nekaj let živeti, da se nad tem listom radnjem“. Takò je navdušeni starček govoril.

Druga: — „Boter Jože! danes je prišlo 35 „Ilirskih Primorjanov“, sem djál našemu sosédu. „Joj! joj! kaj bodo pa jedli, kér sem jez zadnji kos mesa pri našem mesarju vzel?“ mi reče. — „Saj še oni bodo nam hrane prinesli. Sami pa še ne jedò, ne pijò. To je pač le 35 natisov slovenskega uršaskega lista „Ilirski Primorjan“, mu odgovorim.

„A dobro došel! Pa ga bomo brali z veseljem, če Bog dà“, reče na to soséd.

* (Strašen gojzd.) Turški sultan (cesar) z imenom Orkan Drugi (II.) je privihral iz Azije v Evropo; strah in trepet je šel pred njegovim iménom: razvaline in požarji so zaznamovali njegove pota. — Imel se je za nepremagljivega, in v misli ni vidil le vse zahodne dežele premagane, ampak tudi turški poloméseec na vsih stolpih („turnih“), które je do zdaj sv. križ kinčal.

Tudi srbskemu knézu je dal reči, da naj se mu podvrže. To je turški poslanec knézu takò-le naznačil: „Kralj vsih kraljev, moj gospod, tebi vkaže, da ga za višjega gospoda spoznaš, mu pokorščino skazuješ in davke plačaš. Če se mu voljno vdaš, ti bo milostljiv gos od; če pa tega ne storiš, bo poslal vojake razdajat tvojo deželo. Njih število bo večje od števila zrnja v tej-le vréči (žaklji).“ — Po tem izsuje nagnaglomá spremljevalce poslanca zrnje iz vréče pred srbskega vladarja, — Čeravno to djanje in te besede so knéza zelo razžalile, je on vender miren ostal, in poslancu rekel, da naj čez tri dni pride odgovor zvédit. — Čez tri dni Turk spet pride, stopi pred knéza, obdanega od vsih prvakov njegove države. Poslanec ponavlja svoje že prej izgovorjene beséde in vkaže, da

se spet vréča zrnja na tla izsuje. Namésto odgovora se vrata dvorane na pomiglej knéza odprò, in noter prileti veliko izstradane perutnine, ki plane na zrnje, in ga hitro pozoblje. „To je moj odgovor“ reče potem knez. „Povej svojemu gospodu, da kakor zdaj tukaj temu zrnju, se mora zgoditi njegovim vojakom, če se predrznejo priti na mojo zemljo.“ — Z neizrečenim veseljem zaslišijo Srbi besede svojega gospoda in kneza. Navdušeni zasúčejo meče, in mu obljubijo braniti ga z blagom in s krvjo.

Sultan je bil ves razkačen po takem odgovoru. Precej pošlje trumo vojakov v Srbijo. — Pot jih pelje po gostem gojzdu, in v strahu pred srbskim napadom koračijo v gostih rajdah, gledaje pazljivo na vse strani. Žive duše sovražnikov niso vidili; zdi se jim, ko da se gojzd premikuje. Velika groza jih obide, strašen pok se zasliši, drevo za drevesom pada, pomeče Turke, in jih pobije. — Knez srbski je že prej vedel, po kateri poti bodo Turki prišli, dal je tedaj hitroma vse drevesa tistega gojzda nažagati, da, po ko-akanju vojakov stresene, se vlomijo in v hipu sovražno vojsko vničijo.

Tak konec je tedaj imél sovražnik Srbov, to je, Slavjanov — naših sorojakov! B.

Mati sinku.

Vstani, vstani Milče moj
Vse veselje moje;
Ljubit čem obrazek tvoj
Vzet na prsi svoje!

Črne mi odpri oči,
Sem jih zaželjela,
Vsaj jih celo ljubo noč
Gledat nisem smela.

Vzela bom v naročje te,
Lici poljubila,
In na prsih celi dan
Milčeta nosila.

V prsih čutil boš srcé,
Ki te k sebi vleče;
Oj, ne zabi mamice!
Ljubi te goreče.

Ivan Tomšič.

Opazka. Tukajšnji italijanski uradni list „*Os-servatore Triestino*“, kakor tudi „*Diavoletto*“ in „*Baba*“, vsi tržaški Slovenci (med njimi clo imenitni gospodje!), in še drugi so prav lepò pohvalili našega, čeravno morebit te pohvale ne še popolnoma vrédnega „Ilirskega Primorjana“, precej ko je na svet prišel. „Šolski Tovarš“, „Novice“ in „Danica“ so naš program med svojimi bravci primérno razglasili. Tudi gosp. lástniku celovškega lista „*Slovenec*“ smo ob času poslali program in prvo število našega lista. V „*Slovenec*“ pa, razun lanskega površnega oména našega prijatla J. G. *Vrdelskega*, kateri je bil „*Slovenca*“ pred nékimi méseci tudi pismeno po tukajšnjih krajih zelo priporočal, nismo našli prav nič družega zastran tega lista. To nam se zdi tim več čudno, kér je pač „*Slovenec*“ *Slovenecem* undan clo tri nemške liste jako priporočaval. To ni lepò! Temu ne moremo praviti „*viribus unitis*“ (to je, „sè združenimi močmi“); temu pravimo le „*vpirati se po nekakem naprédku našega slovenstva*“!

Ured.